11 Aralık 1948 Cumartesi
YIL: 1 — SAYI 31
İdarehane: Cağaloğlu İzzettin han, No: 22
Ankara Caddesi
FIYATI 10 KURUŞ

Hürbilek

İstanbul İşçi Sendikaları Birliğinin organıdır

İ. İ. S. Birliğinin Çıkardığı takvimler her hususta üstündür terc'h ediniz

İ. İ. S Birliğinin ikinci yıllık kongresi çok tartışmalı oldu

9,5 saat süren kongre yüzde 100 iştirakle yapıldı

Davetli olarak millet vekilleri, siyasi parti mümessilleri, ilim adamları İş, verenler, Esnaf teşekkülleri mensupları ve geniş bir Universite gençliği bulundu

Birlik Başkanlığına Zühtü Tetey şeçildi Eski başkan Yaşar İyidoğan birlik sözcüsü oldu başkan vekilliklerine Seyfi Demirsoy ve Vahdettin Durmaz seçildiler

İstanbul İşçi sendikalar birliğinin epey zamandan beri merak ve hyecanla beklenen kongresi 5 Aralık 948 pazar günü Eminönü halkevinde ypıldı. Kongrenin başlıyacağı saat yaklaştıkca sendika delegeleri, guruplar halinde gelmeğe baxladılar. Her gurup başında sendika başkanı olmak üzere, salonda yerini aldı. Misafirlere tahsis edilmix olan ön sıralarda eski çalışma Bakanı Dr. Sadi Irmak eski M. Eğitim Bakanı Reşat Şemsettin Sirer, Balıksir milletvekili Eminettin Çeljköz, Zonguldak Milletvekili Sabro koçer, İstanbul milletvekili Sadi Bekter, ve Alj Rıza Arı, Dr. Rebii Barkın Çalışma Bakanlığı danışmanı Celal Dinçer, Prof. Aziz Tahsin Balkanlı, İxçi Sigortaları müdürü Kemal Tilkicioğlu, İş müfettişi Nezihi Mumcu, Sanayi birliği Mümessilleri Siyasi partiler mümessilleri, milli Türk talebe birliği mümessilleri ve esnaf teşekkülleri mümessilleri göze çarpıyordu. Salonun kapısından delegeler girdikce, Salondakiler onlrı güler yüzle selamlıyor, konuxuyorlardı. Bütün delegeler geldikleri zaman, salon muazzam bir aile mecljsi halini almıştı. Vazifeleri bir kaç dakika sonra sona erecek olan, eski yönetim kurulu üyeleri gelenlerle meşgul oluyorlardı.

Birlik başkanı Yaşar İyidoğan kürsüye gelerek misafirlere teşekkür etti ve davete icabet edemjyen Çalışma ve Ticaret Bakanlarının millet vekillerinden Hulusi Oral, Vehbi Sandal, Ahmet Ulusun C. H. P. genel Sekreteri Tevfik Fikret Sılayın, Çalışma Bakanlığı müsteşarı Fuat Erciyaşın ve diğer zevatın telgraflarını okudu. Müteakiben Ebedi Şef Atatürkün ruhu için iki dakika saygı sükutu yapıldı. Ve hep bir ağızdan İstiklal marşı söylenerek kongre açıldı. Bundan sonra genel kurul kongre divanını seçmeğe davt olundu.

Başkanlık için Sabahattin Selek aday göstrildi. İstanbul mensucat sanayi işçileri sendikasından biri ayağı kalkarak bu teklife itiraz etmiş, işçi olmıyan Sabahattin Seleğin Başkan seçilemiyeceğini, aksi takdirde salonu terk edeceklerini bildirmiştir. Bunun üzerine salon itiraz sesleri ile dolmuş ve bu sendikanın 16 sendikanın kararına uyması istenmiştir Sabahttin Selek alkışlar arasında kürsüye çıkmıştır.

Başkan vekilliğine Bahri Sonüstün seçilmiştir. İstanbul sendiksı kararından vazgeçerek salonu terketmemiştir.

Yeni Birlik Başkanı Zühtü Tetey konuşurken

Konre başkanı kendine gösterilen itimada teşekkür ederek kısa bir konuşma yapmıştır. Kongrenin arzusu üzerine, başkan davetlileri delegelere tanıtmış ve bütün mjsafirler sürekli alkışlarla selamlanmışlardır.

Daha sonra gündem gereğince ça -

(Devamı 2 de)

Rami Topçular cam fabrikası işçilerinin hakları derhal ödenmelidir!...

Rami Topcular caddsinde 69 No. lu cam fabrikası işçilerinden bir gurup idrehnemize gelerek fabrikalarının tadili faaliyet ettiğini söyliyerek şu şikâyette bulundular:

—Fabrikamız bundan bir müddet evvel hiç bir ihbarda bulunmadan faliyetine son vermiş ve hepimizin bir aylık ücreti ödenmemiştir. Fabirkanın bize daha evvel ihba retmeşi iş kanununa göre lazımgelirken, bu ihbarın yapılmayışı hepimizi mutazarrır etmiştir.

Bugün 15 işçi çıkta gezmekteyiz Çalışma müdürlüğünün ehemmiyetle [illegible] dikkatını çekmenizi rica ederiz.

Bundan sonra bu işçilerden bir tanesi şhsi bir şikâyeti olduğunu söyliyerek şunları anlatmıştır:

— Bende mezkur fabrikda epeyi bir müddetten ber içalışmaktayım. 16 gün evvel fırından yapışık vaziyette çıkan cam eşyadan iki tanesini çıkartırken düşürüp kırdım. Zu esnada ellerim derince kesildi. Sanki ksden yapmışım gibi [illegible] nküfür ederek beni itekaka eczaneye götürdü. Ve kendisinin uğradığı zara rbenimkinden daha mühimmiş gibi bu hadiseyi bahane ederek işime son verdi. İşsemiş [illegible] yevmiyelerimi vermediği gibi tazminat da vermedi.

Burdan başka, seki z[illegible] eczane ye ilaç parası verdiğini söyleyerek paramı kesti. Halbuki, kanuna göre ilk sıhhi yardımın yapılması için sıhhi yrdım sandığının bulunması lazımdır

Garsonluk Kursunun 3. üncü dönemi açıldı

Kurs geniş bir alâka uyandırdı

İstanbul Belediyesi, iktisat işleri müdürlüğü tarafından tertip edilen garsonlar ve komiler kursunun üçüncü dönemi 8.12 çarşamba günü saat 15.30 da Taksim Belediye gazinosunda açılmıştır

Açılış töreninde İstancul belediyesi namına: İktisat işlri müdürlüğü müstal dem şefi Rakım Ziya Oğlu İtalyan garsonluk uzmanı [illegible], öğretmenlerden A. Remzi Güven ve İstanbul garsonlar sendikasından başkan İsmail İnn hazır bulunmuşlardır. Garson kurslarının gayeleri ve verimi hakkında sorduğum suale Rakım Ziyaoğlu demiştir ki:

1947 yılında açılan ilk garsonluk ve komi kursu tahminimizden fazla rağbet görmüştür. O yıl kurstan 150 garson ve 25 komi mezun olmuştu. Aldığımız netice iyi olduğu için bu kursu 1948 yılında da açtık. 1948 de 120 garson ve 30 ko-

(Devamı 4 de)

İşçiler Konuşuyor

Yine Öztaş

Evvelki sayımızda vergi muafiyetinden istifade ettirilmediklerı için şikâyet ettiklerini yazdığım Öztaş fbrikası işçileri ile tekrar görüştüm. Fabrikayı ziyart etmekten bir fayda çıkmıycağını tahmin ettiğim için bu ziyareti yapmadım.

Öztaş fabrikası işçileri dediler ki:

— Fabrikanın fanila konfeksyon dairesi müstesna hiç bir kısmın işçilerine iş elbisesi verilmemektedir. Bu kısımlarda çalışanlarımız kendi elbiseleri ile çalışmaktadır...

Zaten bütün elbisemiz bir kattan ibaret olduğu için mutazarrır olmaktayız. Bundn başka en mühim bir derdimiz de banyo meselesidir. Banyo tertibatımız muntazam olduğu halde sıcak su verilmemektedir. En fenası da musluklardan acı su akmaktadır. İlgililerin nazarı dikkatini çekeriz.

Bu işçilerin daha başka şikâyetleri de mevcuttur. Onları da diğer bir yazımda nlatacağım.

F. B.

Sümerbank Defterdar fabrikasının işçilerine bir kadirşinaslığı

oOo

Fabrikmız sosyal yardımlardan başka bir de kıde mteşvik primi namı altında biz emektar işçilerine şu yardımda bulunmuştur:

En az onbeş senlik emeklilerle 25 - 35 senelik emeklilere en az 12 aylık tutarı ile sırası ile 3 - aylık ve 4 - aylık tutarında takdir ve teşvik primi ödemiştir.

42840 lira 17 kuruş tutarındaki bu primi epey zamandan beri beklemekteydik. En nihyet geçen gün almış bulunuyoruz. Bu gün [illegible] bir çok ihtiyaçlarımıza cevap verecek

(Devamı 2 de)

Gücenmece Yok

"Vah! vah! vah!,,

Eskiden bir vezir varmış, bu adamın, en çok, kavuğunun kenarları ile elbisesinin dizleri eskirmiş. Bunu merak eden terzi başı neden sonra işi anlamış..

Meğer bu vezir hiç kimseyi kırmazmıx, kim ne isterse baş üsütüne, derelleri ile kavuğunun iki yanına vurur muş.

İş sahibi haftalarca bekledikten sonra işi yapılmayıp tekrar vezirin karşısına çıhınca vezir «Vah, vah, vah!.» diye dizlerini döğermiş..

Bu hikâye aklına nerden geldi diyeceksini.

Kongre günü baktım B. Kemal Tilkicioğlu etrafına toplanan işçilerin şikâyetlerini dinliyordu da...

Yaprak Tütün İşçileri Sendikası spor kolu teşkil etti

oOo

Tekel İstanbul yaprak tütün bakım ve işleme evleri işçileri sendikasının bir spor kolu teşkil ede-

(Devamı 2 de)

Deniz işçileri Sendikasının kongresi yarın yapılıyor

İstanbul Deniz İşçileri Sendikası 5 Aralık 948 günü Kasımpaşa tekkesinde yapılacak kongresini, nisap temin edilmediği yarınki pazar gününe tehir etmiştir.

Diğer yandan öğrendiğimize göre, İstanbul Deniz İşçileri Sendikasının İstinye şubesinin kongresi de bu gün öğleden sonra yapılacaktır.

İ. İ. S. Birliğinin yıllık Kongresi

(Baştarafı 1 de)

lışma raporu okundu. Okunması yüz dakika süren bu raporda birlik namına yapılan devlet makamlariyle temas - lardan Sanfransiskoya giden işçi delegenin seçiminden işverenlerle olan münasebetlerden, hukuki işlerden, çalışma mevzuatı hususundaki teşebbüslerden teşkilat işlerinden, diğer sendikalarla münasebetlerden, neşriyat ve probaganda işlerinden bahsedilmekte idi.

Bu sırada üç delege kongre başkanlığına üç takrir verdi.

Takrirlerin birinde, seçilecek bir komisyon vasıtasiyle, yönetim kurulu için çalışma programı tesbitini diğer ikiside Ana tüzükte değişiklik yapılmasını istiyordu.

Reye konan takrirlerin ekseriyetle gündeme alınmasına karar verildi.

Çalışma raporu hakkında ilk sözü Hasan Tufan alarak şunları söyle - di:

— Sendikalar kanununa göre sendikalar siyasetle uğraşmaz denilmektedir. Bu vaziyet karşısında Halk partisinin sendikalara müdahale etmesi işçileri sendikalardan soğutmuştur. Onların bu teşkilatı basamak yaparak siyasi emeller peşinde koşması doğru değildir.

Hasan Tufanın bu sözleri tasvip edilmmiş ve gürültüler duyulmuştur. Başkan müdahale ederek gürültüyü durdurmuştur.

Sonra Şükrü Orol konuşarak işçi arasında yayılan verem afetiyle meş - gul olunmamasından şikâyet etti. İhsan Öneslan da söz alarak raporu tenkit etti.

Daha sonra Hasan Yeşilirmak ve Cemil gider de konuşmuş tenkidlerde bulunmuşlardır.

Nihayet çalışma bakanlığı adına konuşar Celal Dinçer, Bakanlık adına vaatlerde bulunmuştur.

Başucaları şunlardır:

1 — İhtiyarlık ve emeklilik sigortasının B. M. Meclisine gönderileceği.

2 — Hastalık sigortası kanunu tasarısının alakadarlara gönderildiği [illegible] lanası beklendiği.

3 — Ücretli hafta tatili tasarısının hazırlandığı.

4 — Tarım işçilerine dair kanun tasarısı hazırlandığı.

5 — İş kanununun bazı maddelerinin değiştirileceği.

6 — Deniz işçileri için ayrı bir kanun tasarısı hazırlandığı.

7 — İş mahkemelerinin kurulacağı.

Nihayet seçimlere geçilmiş [illegible] Seçim geç vakte kadar sürmüş ve aşağıda isimleri yazılı olanlar yönetim ve denetim kurullarına seçilmişlerdir.

Yönetim kurulu asilleri:

Yaşar İyidoğan, Nizamettin Babaoğlu Zühtü Petey, Naci Bilgin, Ziya Üçer, İhsan Önaslan, Vahdettin Durmaz, Seyfi Demirsoy, Vahit Ceyişakar, Ahmet Topcu, İsmail İnan, Mehmet Tosun, Hasan Saygut Süreyya Birol Nusret Yağızgil.

Yedekler:

Tahir çeşmeci, Şükrü Oral, Faik Tuncal, Lütfi Orgun, İbrahim Öz, Hasan Yeşilırmak, Şaban Yıldız, Osman Karaoğlan, Hakkı Altınay, Nizamttin Yalçınyuva.

Denetim kurulu asilleri:

Kâmil Alarlı, Mehmet Tekir, Bahri Sonüstün, Süleyman Arcan Sabahattin Ağunsoy.

Yedekler:

Şevket Döndüren, H. Kutlu M. Ünel

8. 12. 948 pazar günü toplanan yeni idare heyeti vazife taksimi yapmıştır. Başkanlığa Zühtü Pepey, Başkan vekilliklrine Vhdettin Durmaz, Seyfi Demirsoy.

Sözcülüğe Yaşar İyidoğan, sekre - terlik bürosuna: Zühtü Tetey, Seyfi Demirsoy, Vahdettin Durmz. Teşkilat bürsuna Yaşar İyidoğan, İsmail İnan, Vahit Ceyişakar

Mesleki faaliyet bürosuna Nizamttin Babaoğlu İhsan Önaslan, Nusret Yağızgül.

Hesap bürosuna: Ziya Üçer, Süreyya Birol Ahmet Topcu.

Sisyal faaliyet bürosuna: Mehmet İhsan Saydut, Naci Bilgin.

Gazte idare heyetine: Ziya Üçer, Seyfi Demirsoy, Süreyya Birol, seçil - mişlerdir.

Toplantı günü de artesi günü kabul edilmiştir.

Sağlık Öğütleri

Zira geçirilen her günün hastalığın ilerlemesi ve yerleşmesi hususunda, zararlı neticeler doğuracağını vaktinde ve bilgili bir şe - kilde, tedavi görmeyen gonoremin ta.. kısırlığa kadar varan vahim neticelerini sırası geldikçe daha etraflı şekilde izah edeceğiz.

Yine gonoreli idrar yolundaki istiraplar neticsi, hasta sık sık dışarı çıkmak ihtiyacını hisse - der.

Fakat iyi tedavi edildiği takdirde hastalık, umumiyetle bir iki hafta içinde hiç bir iz bırakma - dan iyi olur gider.

Ancak hastalıktan yüz kişiden on kişinin, hastalığı, idrar yolu - nun ön kısminda kalmıyarak daha gerilere, idrar yolunun etrafın - daki prostat guddesine, hattâ meni kesesine kadar yayılır. Bu yayılış, kanlı ve umumi hastalık hissi ile kendini belli eder.

Daha ilerilere yayılan mikrop - lar, erkek yumurtalıklarının üst kısmında ince bir kordon şeklinde uzanan, haya üstü meni keseciğine kadar sirayet ederek, onun da iltihaplanmasına sebep olur. Bu iltihap meni hayvancıklarının geçeceği kanalı daraltıp dışrı çıkmalarına mani olarak kısırlık husule gelmesine sebep olur.

İşte epididiniş denen bu keseciğin iltihaplanmasiyle kısır kalma ihtimali de baş gösterir.

Bu iltihaplanma bir taraflı olursa kısır kalma, dörtte bir iki taraflı olursa yarı yarıya ihtimal dahiline girer.

Erkeklerde görülen ve gonore - den ileri gelen kısırlıkların en büyük sebebi işte bu keseciğin ilti - haplarıdır.

Spor kolu

(Baştarafı 1 de)

rek faaliyete geçmiş bulunduğunu memnuniytle haber aldık.

Memleketimizde büyük bir kütle teşkil eden işçilerin kendi yuvalarında spor yapılmesi aralarında samimi musabakalar tertip ederek bedeni kabiliyetlerini ve spor terbiyesini takviye ettirmeleri şayanı arzu [illegible]

Bu yolda ilk adımı atmış olan Tekel yaprak tütün işçileri sendikasını diğer sendikalarımızın takip edeceğini ümit ederiz. Bu güzel teşebbüse çalışmalarında muvaffakiyetler diler sendika başkanı Ziya üçeri tebrik ederiz.

Yeni teşekkül eden futbol takımı bu pazar Üsküdarda Selimiye stadında Çınar sporla karşılaşacaktır.

Defterdar işçileri

(Baştarafı 1 de)

na takdir hepimizi son derece memnun etmiş, bu suretle ilgi ve alakamızı teşvik etmiştir.

Yalnız diğer arkdaşlarımıza da beş on senelik kdemlerine göre [illegible] da faydalanmalarını arzu etmekteyiz.

Kadir bilir müessesemizin bu fırsatta bu arkadaşlarımızın da durumlarını göz önünde tutacağına güveniyoruz. Ve bu vesile ile müessese müdürlerimize ve üst amirlerimize teşekkürü bir borç bilir ve diğer müesseselere de örnek ol - mak üzere gazetniz vasıtasiyle duyurulmasını rica ederiz.

İşçiler

Bulunmuş eşya

5.2.948 Pazar günü Eminönü Halkevinde Sendikalar birliği kongresini takip eden müşahitlerden yanımda oturan (tanımadığım ve görünce tanıyacağım) bir arkadaşın kongre bitmeden kalkup gitmesiyle gözlüğünü düşürmüş olduğunu gördüm. Adresime müra - caatla bizzat gözlüğünü alma - sını kendilerinden rica ederim.

Eyüp Defterdar caddesi 1 nolu dikimevi muhasebesinde

Muzaffer Tanrıyar

Sigorta idaresine teşekkür

İstanbul Mensucat sanayi işçileri sendikasından bildirildiğine göre:

15.4.1948 de bir iş kazası geçiren Süleyman Sarıbıyık 187 gün işinden kalmış ve kendisine 575 lira ödenmiş ve kendisinin malu - liyeti kabul edilmiştir.

Daha evvel de ayni vaziyette olan Sabri Yıldızın hastalığının mesleki hastalık sayıldığı sigorta müdürlüğünden bildirilmiştir. İşçi şikâyetlerine lâyık olduğu önemi vererek takip eden Sigorta müdürü Bay Nedime alenen teşekkür ederiz.

HAFTANIN YAZISI

Birliğin Kongresinden ne çıktı?

Geçen pazar, Türk işçisi tarihi bir gün yaşadı. Türkiyde işçi hareketlerinin tarihi yazılırken bu güne muhakkak geniş sahifeler ayrılacaktır. Çünkü Türkiyenin ilk işçi sendikalarının ilk birliği 8 aylık bir çalışma devresinden sonra muvaffakiyetli bir imtihan vermiştir.

İstanbul işçi sendikaları birliğinin 5 Aralıkta yaptığı kongre Türk işçisi hakkındaki bazı yanlış kanaatlrin tashihi bakımından da ayrı bir ehemmiyeti haizdir.

İşçi teşkilatlanamaz veya işçiye teşkilatlanmak hakkını vermek tehlikelidir. Tarzında menfi düşünceler bu kongrede bulunmamış dahi olsalar, işittikleriyle kanaatlerini tashih etmiş olmalıdırlar.

Çünkü işçinin o gün gösterdiği olgunluk ancak uzun seneler sonra ümit edilebilirdi. Fakat, Türk işçisi, dediklerinden miras kalan teşkilatlanma kabiliyetini örnek sayabileceğimiz bir maharetle kullanmakta olduğunu isbat etti.

Kongreye başlarken, içlerinden gelerek ahenkli söyledikleri İstiklâl Marşı, işçimizin vatan ve milliyen duygularının en bariz ifade - sini teşkil etmiştir.

Korkma sönmez bu şafaklarda yüzen al Sancak,

Sönmeden Yurdumun üstünde tüten en son ocak.

liye haykırırlarken, hürriyete aşık âsil bir milletin evlatları ola - rak, vijdanlarına hükmetmek istiyen akideleri en güzel bir cevapla reddetmiş oldular.

İşçiden çekinenler artık inansınlar ki, bu aziz yurdun vefakâr evlatlarıdır.

Mengene başında nasıl fera - gatle çalışıyorlarsa, vatanın ve milletin selâmeti için öyleee feragatla çarpışacaktır. Şerefiyle yaşamak için bu gün ter döken Türk işçisi, icabında şerefiyle ölmek için kan dökecektir.

Milletce Türk işçisine güvene - lim. Ve yine güvenelim ki, Türk işçisi sendikları milli teşekküllerdir. milletin istediği bu garantiyi Birliğin [illegible] vermiştir. Bu toplantıda, İstanbul İşçi sendikaları birliği dolayısiyle Türk işçisi, kendisini memleket ve dünya efkârı umumiyesine karşı ibra etmiş bulunuyor.

Diğer taraftan sendikaların siyasete alet edildikleri tarzında gerek matbuat, gerekse bazı şahıslar tarafından ileri sürülen iddialar da kongrede iflâs etmiştir. Çünkü 17 sendikanın delegeler arasından yalnız bir kişi bu mevzuya temas etmiş fakat Genel Kurul Tara - fından tasvip olunmamıştır. Bu suretle Türk işçi sendikalarının ikinci karekteri bütün canlılığıyla belirmiş, bu teşekküllerin sendikalar kanununda zikredildiği gibi gayri siyasi teşekküller olduğu anlaşılmıştır.

İşte, bu iki karekteriyle Türk işçi sendikaları yollarını belli etmişlerdir.

Ortada kapalı bir şey kalma - mıştır.

S. SELEK

Hürbilek'in Edebi Romanı

No: 3

Yazan: Mustafa MEF[illegible]R

adam duruyordu. Elini Mişelin omuzuna koymuştu. Uzun boylu, yanık yüzlü, parlak siyah saçlı, bir yüzbaşı idi bu... Ceketinin göğsü boydan boya açıktı. Açık yakalı frenk gömleğinden, yüzü gibi yanık olan kuvvetli göğsü görünüyordu. Enerjj fışkıran siyah gözlerini dikmiş, insana korku ile karışık bir hürmet hissi veren bakışlarıyla onu süzüyordu. Elleri toprak ve çamurla kirlenmişti. Aynı şekilde elbisesi ve çizmeleri de çamur içerisinde idi. Yanık yüzünden terler akıyordu.

— Haydi bakalım delikanlı dedi. Şurdan bir kaç sepet toprak taşı. Halinden hiç bir iş görmediğin anlaşılıyor. Halbuki arslan gibisin, çocuk zayıf Türkçesinin yardımı ile subayın ne demek istediğini anlamıştı. Fakat bu vaziyet karşısında ne yapacağını, ne söyliyeceğini söylemekten aciz kal - mıştı. Bunun için biraz uzakta bir sığınak inşasını seyretmekte olan ablasından istimdattan başka çare bulamadı. Fransızca olarak:

— Lizet, buraya gelsene diye bağırdı. Bak bu subay bana da toprak kazdırmak istiyor galiba.. Subay, başını yavaş yavaş sesin geldiği tarafa çevirdi. Birden vücudunda kuvvetli bir elektrik cereyanı geçmiş gibi sarsıldı.

Kardşinin çağırması üzerine onlara doğru yaklaşan Lizet'le göz göze gelmişti. Kaç senedir bir kadın sevgi ve nevazisinden uzak bulunan kalbinde, dağların ve çöllerin törpüleyip kararttığı ruhunda derin bir zelzelenin vukua geldi - ğini hissetti. Gözlerinin kudretli parıltısı bir anda sönüp yandı, Lizet Fransızca ;

— Mösyö, kardeşimden ne istiyorsunuz dedi. Bir kuş cıvıltısını andıran bu ses subayı bir daha titretti. Ansızın kazılan toprakların arasından çıkmış gibi karşısına dikilen bu kadının hali onu şaşırtıyordu. Ömründe bu kadar güzel bir kdın görmediğini hatırladı. Ne kadar güzel bir mahluktu bu. Şimdiye kadar hiç kadının kendisini alakadar etmediğini düşündü. Daha da bir çok şeyler düşünecekti. Fakat kızın ikinci defa konuşması onu bir aralık uykusundan uyandırdı. Bu sefer bambaşka bir hisle yerinden sıçrattı. Lizet yarım yamalak zayıf Türkçesi ile:

— Mösyö, Mişel benim kardeş. Biz Fransızız. Yerli değil, Lizet Döveber Mişeli göstererek tekrar benim kardeş diyordu. Yüzbaşı kollarını kavuşturdu. Alnın dökülen lülli saçlarını geriye atarak başını kaldırdı. Senelerdir kalbinde bütün hisleri susturarak, her türlü sevgi ve hatta, en basit benlik duygularının üstünde oturan vatan ve toprak hissi birden gazı sonuna kadar açılmış bir motor gibi galeyna gelmişti. Gözlerinin parlaklığı bir kat daha artmış, yüzününçizgileri gerilmişti. Boğukca ve ağır bir sesle :

— Ya.. Öyle mi matmazel, siz Fransız demek? Matmazel Lizet Döveber asaletiniz önünde saygı ile eğilirim. Başını göğsüne eğe - rek Selamlıyor. Sesi hafifce müstehzileşiyor. Gözlerinin kenarında zor fark edilen bir istihza parıl - tısı hasıl oluyor.

(Devam edecek)

Sigorta Bilgileri:

Meslek hastalıklarında sigorta haklarından faydalanabilmek için işveren ve işçiler tarafından yapılması gereken işlemler

İşveren tarafından yapılması gereken işler:

1 — İşçi ve hizmetlilerden meslek hastalığına tutulduğu haber alınan kimseler derhal doktora muayene ettirilerek alınacak raporu sigorta idaresine gönderilecektir.

2 — Meslek hastalığına tutulan kimse için 42 örnek numaralı işçi bildiri kâğıdından bir adet doldurularak rapora eklenecektir.

3 — İşçinin durumu derhal tedaviyi icap ettiriyorsa tedaviye başlanacak ve işçiye 30 örnek numaralı kaza kartından bir adet doldurularak verilecektir.

4 — Tedvinin hastahanede yapılması gerekiyorsa işçi 32 örnek numaralı sevk kartı ile hastahaneye gönderilecektir.

5 — Tedvi tamamlandıktan sonra alınacak şifa raporu ile işçinin işe başladığı tarihi gösteren belge sigorta idresine gönderilecektir.

6 — İşveren tarafından sigorta idaresi hesabına yapılan masrafların ödenmesine mısnet olmak üzere bu masraflara ait fatura ve makbuzlarla işçinin elindeki işlen miş kaza kartı sigorta idaresine gönderilecektir.

Sigortalı işçi tarafından yapılması gereken işler:

1 — Meslek hastalığına tutulduğunu hisseden sigortalı, durumundan işvereni haberdar edecektir. Hastalık işten ayrıldıktan sonra meydana çıkmışsa doktor raporu ile son çalıştığı iş yerinden ne zaman ayrıldığını ve bu iş yerinin açık unvan ve adresini gösterir mektubu sigorta idarsine gönderecektir.

3 — Kendisine kanunen verilmesi gerekli ödenekleri hafta sonunda sigorta kurumundan veya işverenden imza mukabilinde alırken kaza kartını gösterecek ve imza ettirecektir.

4 — Hastahaneden çıkarken 32 örnek numaralı kartı hastahane idare amirine doldurtarak işverene gösterecektir.

5 — İşçi, tedavi eden doktorun bütün öğütlerini tutacaktır. Aksi halde bütün haklarını kaybeder. **Sigortaya sağlanacak menfaatler iş kazasında olduğu gibidir..**

İşçi Sigortaları kurumu Genel müdürlüğü

Gençlik kominizmi tel'in etti

Geçen hafta cumartesi günü Milli Türk Talebe Birliğinin tertip ettiği miting çok heyecanlı olmuştur.

Üniversite gençlerinin bu heyecanlı gününe işçi ve esnaf temsilcileri de katılmışlardır. İşçiler adına konuşan Cibali kutu fabrikası işçileri başkanı Süreyya Birol uzun uzun alkışlanmıştır.

Birlik yer değiştiriyor

Birlik merkezinin şehrin merkezi bir yerinde olmayışı sendikacıları öteden beri üzmektedir.

Gazete idarehanesi ile garsonlar sendikasının aynı yerde oluşu da ayrı bir güçlük doğurmakta idi. Bunu göz önüne alan yeni Birlik yönetim kurulu üç odlı bir apartman katı bulmuştur. Eğer anlaşma katiyet kesbederse birlik merkezi Cağaloğlu gibi merkezi bir yere nakil edilmiş olacaktır.

Baskervilin Köpeği

I - Kısım

Mr. Şerlok Holmes

Çeviren: G. B.

Uyumadan geçirmek mecburiyetinde olduğu bazı geceler hariç Mr Şarlok Holmes ekseriye geç uyanırdı. Yine henüz kalkmış kahvaltısını etmekle meşguldü.

Şöminenin önünde duruyordum. Elimde bir gece evvelki ziyaretcinin unuttuğu baston vardı. Bu, (Penang - Bastonları) diye meşhur olmuş bir nevi topuz başlı sağlam bastonlardandı. Hemen başının başının altında 2,5 cm. kadar genişlikte gümüş bir halka bulunuyordu. Halka üzerinde «james Mortimer M. R. C. S. ye C. C. H. de dostları tarafından hediye edilmiştir.» cümlesi hâk edilmişti. Ayrıca bir de tarih vardı. (1884) Bu alâka verici, bozulmuv ve emniyet uyandırıcı, halile, tam eski aile doktorlarının kullandıkları bir bastondu.

— E.. Vatson bundan ne manâ çıkarıyorsun?..

Hayret ettim. Holmes sırtı bana dönük olduğu halde ne ile meşgul odğumu anlamıştı.

— Ne yptığımı nereden anladınız? Bana öyle geliyor ki sizin kafnızın arkasında da bir gözünüz var..

— Önünde pırıl pırıl parlatılmış gümüş bir kahve cezvesi olduğunu görmüyormusunuz?

Fakat siz bana söyleyin bakalım Vatson misafirimizin basto-nundan neler öğrendiniz? Zaten onu pek talihsizcesine elimizden kaçırdık. Ve ziyretinin maksadı hakkında bir şey öğrenemedik. Acaba tesadüfi hatırası bir şey ifade etmez mi?

Şimdi siz bastonun sahibi hakkında neler ifade edebileceğini onu tetkik ederek bana anlatınız.

Dostumun metodunu gücümün yettiği kadar iyi bir şekilde kullanmaya çalışarak.

Zannederim dedim.. Dr. Mortimer pek muvaffak olmuş ihtiyar bir doktor olacak. Ki dostları ona karşı olan şükranlarının bir ifadesi olarak, bu bastonu hediye etmişler.

Holmes başını salladı.

— İyi, fevkalâde dedi.

— Baston bazı şeyler daha ifade ediyor. Aynı zamanda bu, hastalarını yaya olarak ziyaret eden bir köy doktoru olacak.

— Bu neden?

— Çünkü; bu baston haddiza tında çok sağlam, öylesine kullanılmış ki, ben bunun ancak şehirde çalışan bir doktorun elinde bu hale geldiğini tasavvur ediyorum. Sivri çelikir uç adetâ köreşmiş bu ise uzun yaya yürüyüşlere delalet eder.

Holmes - tamam doğru - diye beni methetti.

— Sonra bu C. C. H. deki dostlara gelince, bu kontluk arazisinde onun bir zaman yaptığı yardıma karşı şükrân borcunu ödemek için tertiplenen bir av grubundan bahsediyor.

— Azizim Vatson hakikaten harikulâde [illegible] yorsunuz. diyerek Holmes yerinden kalktı ve bir sigara yaktı

— Şunu söylemeliyim ki benim bazı küçük muvaffakiyetlerimden bahsederken kendinizi daima küçültüyorsunuz. Kabul edelim ki siz bir ışık membaı değilsiniz. Fakat daima aydınlatıcı bir tesir icra ediyorsunuz.

Meselâ bazı öyle adamlar vardır ki bunlar bizzat deha sahibi olmadıkları halde başkalarının dehalarını alevlemek hususunda fevkalâde kabiliyetleri vardır. Şunu da teslim etmeliyim ki, sevgili dostum size borçlu olduğum çok şey var.

Şimdiye kadar hiç bu kadar konuşmamıştı. İtiraf etmeliyim ki sözleri beni memnun ediyordu. Ekranlığıma ve metodlarını tatbik içeriya onun kendisine olan hayç[illegible] sarfettiğim gayretlere karşı alakasızlığına kızardım. Ayni zamanda onun sistemini kendisinin de takdirini celbeden bir şekilde tatbik edebileceğimden dolayı müftehirdim.

Bastonu elimden aldı. Onu bir müddet manâsız gözler tetkik tarafa bıraktı.

etti. Sonra alakasını celb edecek bir şey görmüş gibi sigarasını bir tarafa bıraktı Bastonu pencereye götürerek bir kere de gün ışığı altında pertevsizle muayene etti. Sonra «basit de olsa entresan» diyerek köşedeki kanepciğine kuruldu.

— Hakikaten bu bastondan şu veya bu, herhangi bir mânâ çıkarmak mümkün. Bundan bir kaç netice çıkabilir. diye söylendi.

— Atladığım bir nokta vardır.. Öyle zannediyorum ki ehemmiyetli hiç bir şey atlamadım. dedim.

— Korkarım ki sevgili Vatson

BÜYÜK TÜRK

Dünyanın en korkunç bir harbe gebe olduğu, yurdumuzun bu korkunç tehlikenin en yakınında bulunduğu şu günlerde dillerden hiç eksilmeyen bir terane var ki, bize herşeyi unutturuyor. «Türkiyede demokrasi varmı, yokmu?» «Türkiyede tam bir demokrasi kurulablirmi kurulamazmı?» 16. asrın sonu ile 17. asrın ilk senelerinde Avrupada yaşayan ve hür fikirlerinde ndolayı, zindana atılan büyük İtlyan filozofu Campenella bu hususta bakın ne diyor:

«İçinde yaşadığım bir gecenin sabaha ermesini istemiyorum. Böyle bir sabahın sonu gene gecedir. Çünkü zindanın dışında istibdat var. Ve istibdat, hür fikirlere ancak gece vadeder. Ben bir (Güneş ülke) nin hasrtini çekiyorum.

(Güneş ülke) yi yer yüzünde bulmak mümkün mü? Fikir hürriyetine, vicdan hürriyetine, lisan hürriyetine ilişmeyen Türklerin varlığı, hiç olmazsa yarın, böyle bir ülkenin var olacağını bana zan ettiriyor. Madem ki düşünceyi zindana köymayan o cesur ve âdil Türk milleti var. Üzerinde yalnız hakikatın adalet ve hürriyetin hüküm sürdüğü, böyle bir güneş ülke, yrın neden vücut bulmasın?..»

Hikâye

-OĞUL-

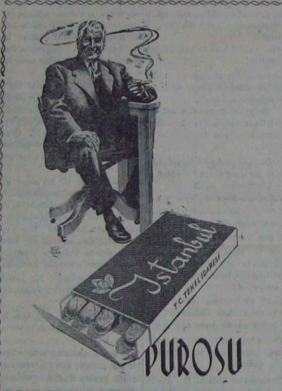
Hayır bu sesi, fitili yanan Alman bombsının çıkardığı bu sesi, o pek iyi tanır: İşte barut kokusunu duyuyor, dumanını da görüyor. Hakiki bir bomba bir [illegible] bombası bu. Nereden karışmış bunların içine? Bomba kazaları, bunlara karşı korunma çareleri hakkında bir çok bilgisi var. Bombayı koğuştan atabilse kimseye zararı dokunmaz. Çılgın gibi [illegible] gözlerle etrafa bakıyor, yüzelli eri karşısına sıralamış; koğuşun içeri doğru açılan kapısının arkasında, dört beş sıra insan oturuyor. Pencereler yüksek, camların önünde sineklere karşı konmuş kafes teli var..

Bütün erler bu beklenmiyen hadise karşısında şaşkın ve korkulu gözlerle, yüzbaşılarına bakıyor, yüzbaşı yıldırım süratile düşünüyor. Karısını, annesini bir daha göremiyecek mi? Ya oğlu.. Onu hiç mi göremiyecek? Bir kerecik olsun kollarına alamıyacak mı?.. Erlerine bakıyor.. Ona o kadar itimatları var ki.. Hayatlarını kurtarmak için en küçük bir teşebbüste dahi bulunmuyorlar. Şu anda kimbilir köylerinde onları da bekleyen ne kadar genç kadın, ne kadar mini mini yavru var; o kadınları kocasız, o yavruları babasız bırakabilir mi? Kalbi susmuş artık kafası işliyor, iradesi çalışıyor, Kararını veriyor. Bütün bunlar bir an sürüyor ve o anda yüzelli çift göz, ömürlerinde görmedikleri ve hayatlarının sonuna kadar unutamıyacakları bir hadise ile karşılaşıyorlar. Bölük komutanı iki elile tuttuğu bombayı karnına bastırıyor ve iki büklüm eğilerek yusyuvarlak oluyor. Hakikatte, saniyenin onda biri kadar bile olmıyan, fakat onlara çok uzun gelen bir zaman geçiyor. Müthiş bir infilak koğuşu sarsıyor. Üzerlerine yağan kan, kemik ve et yağmuru altında yüzelli kişinin yüzbaşım! yüzbaşım! diye çılgın gibi haykırışlrı işitiliyor. Arkasından bir takım gürültüler ve koşuşmalar. O kadar...

Vak'ayı tahkike gelen hakimlere bütün erler ağlıyarak ayni ifadede bulundular.

— Yalnız infilaktan bir an evvel, yüzbaşının «Oğlum!» diye inlediğini duymuştulr.

Mustafa Mefhar

Garsonluk Kursu

(Baştarafı 1 de)

ni mezun verdik. Bu gün kurs 2,0 garson 55 komi mezun v[illegible] vaziyettedir.

1949 yılı kadrosu 140 garson ve 50 komiden ibarettir. Tahminime göre 6 yıl sonra İstanbulda diplomasız tek garson kalmıyacaktır.

Rakım Ziyaoğlu sözlerine devamla;

— Garson diyip de geçmemelidir. Herhngi bir diplomatlar toplantısında karşılıklı konuşma yapan iki diplomattan biri veya herhangi bir lokantada elmasının soyulmasını isteyen bir müşteri soyulan elmanın üzerinde garsonun parmak izlerini görmemelidir.

Bu kurstan nazari ve ameli olarak garsonluğun bütü nhususiyetleri a dan z ye kadar öğretilmektedir. Bu kurslardan başka; iyi ve pek iyi derecede mezun olanlar için şef gorson metrdotel kursları da açmak niyetindeyiz demiştir.

Diğer taraftan İstanbul garsonlar sendikası başknı İsmail İnanda kurs hakkındaki fikirlerini şöyle belirtmiştir:

Belediyemizin garsonluğu muteber bir meslek haline girmesi hususundaki kıymtli yardımları inkâr edilemez.

Meslek arkadaşlarımızın istikballeri hususunda da aynı alakayı göstereceklerine kuvvetli inncımız var.

Hakikaten mesleğimiz teknik bakımından çok geri kalmıştır. Bu nisbette gelir ve kazanç durumumuzun da feci olduğunu ilâve etmeden geçemiyeceğim.

Gönül arzu eder ki ellerinde diploma olup da işsiz kalan bir çok arkadaşlarımıza iş bulmak hususunda sendika ile belediye de müzaharet etsin.

Kendileri için hayati bir mesele halini alan yüzde on garson hakkına temas eden İsmail İnan :

— Bugünkü geçim darlığımızı hafifletecek olan yüzde on hakkımızın da belediyece tanınacağına inanıyoruz.

Esasen bu hususta yaptığımız müracaat encümene intikal etmiş durumdadır. Zaten evvelce belediye encümeni bu hususta bir karar vermiş ve bu hakkı garsonlar lehin tanımıştı. Ancak işverenlerle bölge çalışma müdürlüğünde yaptığımız toplantıda iş verenler bu hakkın yalnız lokantada çalışanlara ait olduğu fikrini ileri sürmüşlerdir.

Halbuki belediye lokntadan başka gazino diye tanımakta lokantaları içkili ve çalgılı diye tefrik etmektedir. Bu bakımdan yüzde on hakkımızın encümende de lehimize tecelli edeceğini kuvvetle tahmin ediyorum. demiştir.

Muzaffer Daysal

Haftalık Gazete
Sahibi:
İ. İ. S. Birliği
Yazı İşlerini fiilen idare eden:
Sabahattin Se[illegible]
Basıldığı yer: Kayaba Matbaası
Yıllık Abonesi: 5 Liradır